

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 17 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi:

1. zwolnił od egzekucji następujące ruchomości: laptop marki A. (...) wraz z torbą na laptopa oraz rower górski model (...), zajęte u dłużnika M. S. (1) dnia 23 sierpnia 2013 roku przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie M. W. w sprawie egzekucyjnej z wniosku S. R., sygnatura akt Km 1994/13;
2. oddalił powództwo w pozostałej części;
3. nie obciążył powódki M. S. (2) i pozwanego S. R. obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 6 września 2012 roku w sprawie VI Nc-e (...) Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie nakazał M. S. (1), aby zapłacił na rzecz S. R. łączną kwotę 12.905,02 zł wraz z odsetkami ustawowymi od wyszczególnionych kwot naliczanych w różnych okresach – wskazanych w nakazie zapłaty. Postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2013 roku nadano wskazanemu nakazowi klauzulę wykonalności. W dniu 7 sierpnia 2013 roku S. R. złożył wniosek o wszczęcie egzekucji celem wyegzekwowania zasądzonej należności. Ustalono, że M. S. (2) zamieszkuje w Ł. przy ul. (...) wraz z rodzicami M. i M. S. (1) oraz siostrą K. S.. W dniu 23 sierpnia 2013 roku w miejscu zamieszkania dłużnika przy ul. (...) w Ł., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ciechanowie M. W. dokonał zajęcia ruchomości, a wśród nich zajął laptop A. (...) z torbą na laptop, aparat fotograficzny SAMSUNG, odtwarzacz D. B. 2 oraz rower górski. Podczas czynności egzekucyjnych obecna była M. S. (3) – żona dłużnika. Kiedy M. S. (2) i K. S. wróciły do domu, czynności egzekucyjne były w toku. Widziały, jak były zajmowane i wynoszone z domu różne rzeczy. Obecnych było kilku panów, w tym dwóch policjantów, komornik z aplikantem, wierzyciel. M. S. (2) podczas zajmowania laptopa, który zakupiła za pieniądze odłożone ze stypendium, zgłosiła, że ma zapisane materiały związane ze studiami – pozwolono jej na wykonanie kopii. W dniu 13 września 2013 roku M. S. (1) złożył do Komornika pismo z wnioskiem o wyłączenie ruchomości spod egzekucji, między innymi ruchomości objętych żądaniem niniejszego pozwu wskazując, iż nie jest ich właścicielem. Pismem z dnia 18 września 2013 roku Komornik Sądowy poinformował M. S. (2) o możliwości złożenia powództwa przeciwegzekucyjnego w zakresie zajętych ruchomości nienależących do dłużnika, a wskazanych jako poz. 3, 8, 19, 23 protokołu zajęcia. Zawiadomienie doręczono M. S. (2) w dniu 30 września 2013 roku.

Z ustaleń Sądu wynikało, że powódka jest właścicielką laptopa oraz roweru górskiego. Sąd przyjął, że dowód potwierdzenia operacji przy użyciu karty należącej do powódki na kwotę 3.048,78 zł na rzecz X-kom stanowi wystarczający dowód zakupu laptopa. Natomiast metka handlowa dotycząca roweru górskiego, w którym M. S. (2) została wskazana jako kupujący wystarcza do stwierdzenia, że jest ona właścicielką roweru.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia roszczenia zgłoszonego przez pozwanego, Sąd wskazał, iż z akt postępowania egzekucyjnego nie wynika, aby powódka została pouczone o możliwości wytoczenia stosownego powództwa. Dopiero na skutek oświadczenia dłużnika złożonego Komornikowi w dniu 13 września 2014 roku o zajęciu ruchomości nie stanowiących własności dłużnika, M. S. (2) została poinformowana o możliwości wytoczenia powództwa. Przesyłkę odebrała w dniu 30 września 2014 roku, zaś pozew wniesiono do Sądu Rejonowego w Ciechanowie w dniu 30 października 2013 roku, zatem termin przewidziany w art. 841 § 3 k.p.c. został przez powódkę zachowany. Sąd zauważył, że stosownie do art. 200 § 3 k.p.c. czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy.

Zdaniem Sądu Rejonowego w tym stanie faktycznym prowadzenie egzekucji w zakresie egzekucji z ruchomości stanowiących własność powódki – tj. laptopa i roweru, naruszało prawa powódki. W pozostałej części powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na jego nieudowodnienie.

Z tych względów Sąd Rejonowy tylko częściowo uwzględnił powództwo oraz nie obciążył stron obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania.

Powyższe orzeczenie zaskarżył pozwany w części, tj. co do pkt I, wnosząc o zmianę wyroku w tej części poprzez oddalenie powództwa ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, za każdym zaś o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy:

- art. 6 k.c. w zw. z art. 841 § 3 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że pozwany nie wykazał aby powódka nie zachowała terminu dla dochodzenia roszczenia z art. 841 k.p.c.,

- art. 841 § 3 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie polegające na przyjęciu jako daty dowiedzenia się o naruszeniu prawa – daty zawiadomienia przez Komornika Sądowego o zajęciu przedmiotowych ruchomości,

- art. 233 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. polegające na ocenie wiarygodności i mocy dowodów bez wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego o czym świadczy fakt sporządzenia uzasadnienia wyroku z pominięciem dowodów zgłoszonych w piśmie pozwanego z dnia 29 września 2014 r. oraz odpowiedź na pozew z dnia 31 lipca 2013 r., w tym zwłaszcza załączonym do odpowiedzi na pozew dowodowi w postaci pisma Komornika Sądowego M. W. z dnia 31 lipca 2014 r., ale także z uwagi na brak przyczyn dla których Sąd odmówił wiarygodności i mocy w/w dowodom przedstawionym przez powoda co pozwala na stwierdzenie, że Sąd dokonał dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów.

W odpowiedzi na apelację z dnia 23 marca 2015 roku powódka wniosła o oddalenie apelacji w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Należało ocenić, że Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, właściwie ocenił jego wyniki i na ich podstawie poczynił trafne ustalenia faktyczne. Umożliwia to Sądowi Okręgowemu przyjęcie tych ustaleń za własne, co niniejszym Sąd czyni.

Wszystkie zarzuty podniesione we wniesionej apelacji zmierzają do kwestionowania ustalenia Sądu co do początkowej daty, od której zaczął biec dla powódki termin na wniesienie powództwa ekscydencyjnego, a nadto trzeci zarzut wskazuje na rzekome wadliwości sporządzonego uzasadnienia. W ocenie skarżącego Sąd dopuścił się uchybień w zakresie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w konsekwencji błędnie uznał twierdzenia powoda za nieudowodnione i niewłaściwie zastosował art. 841 § 3 k.p.c. Z twierdzeń skarżącego wynika, iż takie procedowanie Sądu było związane z pominięciem istotnych zgłoszonych przez pozwanego dowodów, gdyż nie odniesiono się do nich w treści uzasadnienia.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż Sąd a quo ustalił, iż powódka pojawiła się w domu w czasie czynności podejmowanych przez komornika, a zanim wyniesiono jej komputer zgrała z niego swoje materiały. Fakt, iż powódka była na miejscu czynności nie oznacza jednak, iż w tym samym czasie dowiedziała się o naruszeniu jej prawa. Naruszenie prawa powódki nastąpiło bowiem przez zajęcie ruchomości stanowiących jej własność, natomiast zgodnie z art. 847 § 1 k.p.c. komornik dokonuje zajęcia przez wpisanie ruchomości do protokołu zajęcia - do zajęcia dochodzi bowiem z chwilą sporządzenia protokołu zajęcia, będącego czynnością konstytutywną (patrz komentarz do art. 847 k.p.c. dr O. Marcewicz, wyd. Lex 2015). Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, iż powódka miała wgląd do tego protokołu, uczestniczyła w jego sporządzaniu ergo nie ma podstaw do ustalenia, iż w tym czasie dowiedziała się o zajęciu, uczestniczyła w zajęciu zatrzymanych rzeczy. Nie kwestionując tego, iż była na miejscu czynności, należy mieć na względzie, iż z protokołu nie wynika, aby dopuszczono ją do udziału w dalszych czynnościach polegających na zajęciu zatrzymanych rzeczy. Protokół nie zawiera bowiem żadnej adnotacji o uczestniczeniu powódki

w powyższych czynnościach, nie zawiera podpisu powódki, nie zostały też w nim odnotowane jakiegokolwiek składane przez nią oświadczenia co do własności części wynoszonych ruchomości i ewentualnych kierowanych do niej pouczeń.

Osoba, której prawa zostały naruszone poprzez zajęcie w postępowaniu egzekucyjnym rzeczy stanowiących jej własność musi mieć realną szansę obrony przed takim działaniem wierzyciela. Powództwo, które ma tę obronę umożliwiać, zostało przewidziane w art. 841 k.p.c., a ustawodawca określił stosunkowo krótki okres na jego wytoczenie. Powyższe uprawnienie nie może jednak przybrać tylko pozornego charakteru, a tak by w istocie było gdyby przyjąć tok rozumowania skarżącego. Z jego wywodów wynika, iż powinno się ustalić na podstawie oświadczeń części osób uczestniczących w czynności, iż powódka została w formie ustnej poinformowana o dokonanym zajęciu i w związku z tym pouczona o swoich prawach. W realiach niniejszej sprawy nie ma podstaw do poczynienia takich ustaleń, gdyż opierałyby się one wyłącznie na twierdzeniach osób zainteresowanych w ich dokonaniu, wbrew stanowisku powódki. Ponadto takie pouczenie, jeśli nawet rzeczywiście miało miejsce, to i tak nie byłoby wystarczające do uznania, iż wówczas nastąpiło rozpoczęcie biegu terminu z art. 841 § 3 k.p.c. Osoba, której prawa zostały naruszone w rozumieniu art. 841 k.p.c., aby móc wytoczyć powództwo, powinna dowiedzieć się nie tylko o fakcie tego naruszenia, ale też poznać inne okoliczności, które pozwolą jej skonkretyzować żądanie, tj. dokładne dane wierzyciela, który będzie występował w procesie jako pozwany, komornika oraz numer sprawy egzekucyjnej, w której dokonano zajęcia, co właśnie gwarantuje jej uczestniczenie w sporządzaniu protokołu z zajęcia. Sama ogólnikowa informacja czy wiedza, iż w trakcie podejmowanych czynności egzekucyjnych wyniesiono komputer i rower powódki to zbyt skąpe dane, by skutecznie wystąpić z powództwem ekscydencyjnym – nie koniecznie wyniesienie rzeczy musiało zakończyć się zajęciem, mogły być np. tylko spisane i zwrócone dłużnikowi. Kompletne dane powódka uzyskała dopiero na skutek doręczenia jej w dniu 30 września 2013 roku pisma komornika – wówczas też dowiedziała się o zajęciu ruchomości. W piśmie tym wskazano, iż „ujawnienie praw osób trzecich nastąpiło w wyniku: oświadczenia dłużnika złożonego w toku egzekucji” oraz prawidłowo dopiero wówczas pouczono powódkę o możliwości wytoczenia powództwa. W powyższym piśmie brak wzmianki na temat ewentualnych oświadczeń powódki co do własności rzeczy, skoro wskazano w nim, iż wiedzę na ten temat organ powziął dopiero w związku z pismem M. S. (1).

Skarżący w apelacji powołuje się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2007 r. (V CSK 275/07), zgodnie z którym „Dniem, w którym strona dowiedziała się o naruszeniu prawa, jest - według art. 841 § 3 k.p.c., - dzień, w którym strona faktycznie dowiedziała się o zajęciu przedmiotu, a nie dzień, w którym mogła się o nim dowiedzieć przy dołożeniu należytej staranności.”, ale interpretuje go na potrzeby niniejszej sprawy inaczej niż tut. Sąd. W ocenie Sądu bowiem, powódka choć miała możliwość dowiedzenia się o zajęciu w dniu przeprowadzenia tej czynności, to jednakże powyższe nie nastąpiło. Natomiast rzeczywiście powzięła informację na ten temat dopiero w dniu doręczenia jej pisma komornika.

Ustawodawca chroni osoby nie będące dłużnikami, których rzeczy zostały zajęte w toku egzekucji, wskazując w art. 847 § 2 k.p.c., iż dłużnik powinien przy zajęciu, a jeżeli jest nieobecny - niezwłocznie po otrzymaniu odpisu protokołu zajęcia, wymienić komornikowi znajdujące się w jego władaniu ruchomości, do których osobom trzecim przysługuje prawo żądania zwolnienia ich od egzekucji, ze wskazaniem adresów tych osób. Komornik zawiadomi o zajęciu osoby wskazane przez dłużnika. W przypadku osób, które były na miejscu czynności i zgłosiły swoje roszczenia co do zajmowanych rzeczy, takie „zawiadomienie” powinno nastąpić poprzez okazanie im sporządzonego protokołu i stosowne udokumentowanie tego faktu. W przeciwnym razie, osoby takie nie mogą ponosić negatywnych skutków w związku z zaniedbaniami, których dopuszczono się podczas czynności.

Odnosząc się powyższe rozważania do zarzutów sformułowanych w apelacji, należy wskazać, iż Sąd pierwszej instancji prawidłowo i wszechstronnie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy. Dysponował różnymi oświadczeniami uczestników czynności i w tej sytuacji słusznie oparł się na dowodzie z dokumentu, który powinien wiernie odzwierciedlać przebieg zdarzenia. Należy mieć bowiem na względzie, iż art. 809 k.p.c. wyraźnie określa, jakie elementy winien zawierać protokół dokumentujący każdą czynność egzekucyjną. W powołanych przepisach wyraźnie wskazano, iż d elementów tych należą:

1)oznaczenie miejsca i czasu czynności;

- 2) imiona i nazwiska stron oraz innych osób uczestniczących w czynności;
- 3) sprawozdanie z przebiegu czynności;
- 4) wnioski i oświadczenia obecnych;
- 5) wzmiankę o odczytaniu protokołu;
- 6) podpisy obecnych lub wzmiankę o przyczynie braku podpisu;
- 7) podpis komornika.

W protokole sporządzonym z czynności w dniu 23 sierpnia 2013 roku nie zawarto żadnych danych świadczących o tym, iż uczestniczyła w niej powódka. Protokół milczy na temat jej oświadczeń dotyczących zajmowanych rzeczy. Nie ma wzmianki o odczytaniu jej protokołu i jej podpisu. Zważywszy na powyższe, Sąd słusznie uznał twierdzenia pozwanej w zakresie powzięcia wiedzy przez powódkę o zajęciu za nieudowodnione. Nieuzasadnione są twierdzenia powoda, że Sąd pominął zgłoszone przez niego dowody w pismach procesowych. W odpowiedzi na pozew pozwany wnosił m.in. o dopuszczenie dowodu z protokołu zajęcia majątku dłużnika w sprawie Km 1994/13, a który to dowód ze względów przytoczonych wyżej miał decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia. Sąd dopuścił dowody z zeznań świadków zgłoszonych przez pozwanego i szczegółowo w uzasadnieniu wskazał, dlaczego w części nie dał im wiary lub je pominął. Odnosząc się do pisma Komornika Sądowego M. W. z dnia 31 lipca 2014 roku, należy wskazać, iż fakt niepowołania się przez Sąd w uzasadnieniu na to konkretnie pismo nie oznacza, iż dokument ten został pominięty przy rozstrzyganiu sprawy – należy jednak zauważyć, iż nie mógł on mieć jakiegokolwiek znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy z przyczyn podanych powyżej. Należy też zwrócić uwagę na to, iż powyższe oświadczenie sporządzone na potrzeby niniejszego postępowania na wniosek wierzyciela nie może konwalidować braków występujących w protokole dokumentującym czynność egzekucyjną, podpisanym przez aplikanta komorniczego Ł. K..

Tym samym wszystkie zarzuty podniesione w apelacji przez pozwanego okazały się bezzasadne. Z tych też przyczyn apelacja podlegała oddaleniu na podstawie przepisu art. 385 k.p.c.